

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

12.06.2025р.

Одеса

№ 65/25-рк/к

Комунальне підприємство «Комфорт»
«Інформація, доступ до якої обмежено»

Про припинення дій/бездіяльності, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Бездіяльність та дії комунального підприємства «Комфорт» містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання, а саме:
- бездіяльність комунального підприємства «Комфорт» полягає в неприведенні діючих договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених зі споживачами до 04.02.2022, до чинної редакції Типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019р. № 690») (зі змінами);
  - дії, комунального підприємства «Комфорт» полягають в укладенні зі споживачами після 04.02.2022 договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, що є діючими, які не відповідають умовам Типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019р. № 690») (зі змінами).

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Суб'єктом господарювання, якому надаються рекомендації, є комунальне підприємство «Комфорт» (далі – КП «Комфорт»): *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, ідентифікаційний код юридичної особи – *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (3) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, КП «Комфорт» здійснює діяльність за кодами КВЕД: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (4) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Комфорт» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (5) Відповідно до статей 3, 7, 12, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснюється в межах Одеської області державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональних ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (6) Відділенням направлено вимогу про надання інформації КП «Комфорт» від 04.03.2025 № 65-02/986е.
- (7) КП «Комфорт» листом від 18.03.2025 № 63 (вх. № 65-01/847 від 24.03.2025) надано інформацію з копіями підтверджувальних документів на вимогу Відділення від 04.03.2025 № 65-02/986е.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (8) Аналіз та дослідження становища КП «Комфорт» на ринку послуги з централізованого водопостачання здійснювались відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

4.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- (9) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (10) Згідно з пунктом 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

- (11) КП «Комфорт» є суб'єктом господарювання згідно із Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (12) Об'єктом аналізу є КП «Комфорт» – суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуги з централізованого водопостачання.
4.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання
- (13) Об'єктом аналізу є послуга з централізованого водопостачання.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- (14) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (15) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Комфорт» є послуга з централізованого водопостачання.
- (16) Відповідно до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.2.1.1. Споживчі характеристики

- (17) Відповідно до підпункту 4.2.1 пункту 4.2. Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (18) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово - *комунальні послуги* – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (19) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послугу з централізованого водопостачання віднесено до комунальних послуг.
- (20) У відповідності до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:
  - *централізоване питне водопостачання* - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
- (21) Основною споживчою властивістю послуги з централізованого водопостачання є її надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

4.2.1.2. Умови споживання

- (22) Послуга з централізованого водопостачання у відповідності до норм діючого законодавства України надається споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

- (23) Таким чином, головною умовою споживання послуги з централізованого водопостачання є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуги з централізованого водопостачання.

4.2.1.3. Умови реалізації

- (24) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуги централізованого водопостачання підлягає ліцензуванню.
- (1) КП «Комфорт» здійснює господарську діяльність з централізованого водопостачання на підставі ліцензії, виданої Одеською обласною державною адміністрацією, дозволу на водокористування від 03.11.2017 № 142/ОД/49д-17, є виконавцем послуги з централізованого водопостачання і, відповідно, забезпечує її розповсюдження в межах систем комунального водопостачання, що знаходяться на балансі даного комунального підприємства.
- (25) Послуга з централізованого водопостачання надається із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (26) КП «Комфорт», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання, є суб'єктом природної монополії та віднесено до Зведеного переліку природних монополій, розміщеного на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua> станом на 31.03.2025.
- (27) Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).

4.2.1.4. Ціна

- (28) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (29) Частиною першою статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (30) Частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (31) Рішенням виконавчого комітету Холоднобалківської сільської ради Біляївського району Одеської області від 30.01.2018 № 10/2018-ВК «Про встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання, що надаються КП «Комфорт», встановлено наступні тарифи на послугу з централізованого водопостачання:
- для населення – 13,60 грн/м³;
  - для бюджетних установ та організацій – 14,30 грн/м³;
  - для підприємницьких структур – 15,60 грн/м³.
- Дані тарифи набули чинності з 01.03.2018 та є чинними.
- (32) Отже, кінцеві споживачі послуги з централізованого водопостачання не мають можливості впливу на ціну послуги, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на послугу, оскільки тарифи на цю послугу затверджує відповідний орган місцевого самоврядування.

- (33) Таким чином, послуга з централізованого надається КП «Комфорт» на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Комфорт».

4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (34) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання:
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
  - споживач питної води - юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.
- (35) Виробником (виконавцем) послуги з централізованого водопостачання є КП «Комфорт».
- (36) Споживачами послуги з централізованого водопостачання є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від КП «Комфорт» послугу з централізованого водопостачання.

4.3. Визначення товарних меж ринку.

- (37) Відповідно до пункту 1.3. Методики:
- товар – це будь – який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
  - товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (38) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (39) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей,
  - умов використання тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (40) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (41) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

- (42) Послуга з централізованого водопостачання за споживчими властивостями, умовами користування, технічними характеристиками тощо не має товарів – замінників.
- (43) Споживач може отримати вказану послугу лише у суб'єкта господарювання, який надає послугу з централізованого водопостачання на визначеній території, де обслуговуються водопровідні мережі.
- (44) Оскільки послуга з централізованого водопостачання є послугою, яка не має замінників, відтак у споживачів цієї послуги відсутня альтернатива.
- (45) Отже, товарними межами ринку є послуга з централізованого водопостачання.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринків

- (46) Відповідно до пункту 1.3. Методики територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (47) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (48) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено термінологію:
  - *система централізованого водопостачання* - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
  - *місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання* - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (49) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуги з централізованого водопостачання є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даної послуги є наявність діючих систем централізованого водопостачання.
- (50) Особливістю послуги з централізованого водопостачання є її отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність за місцем знаходження діючих водопостачальних мереж.
- (51) Згідно з інформацією, наданою КП «Комфорт» листом від 18.03.2025 № 63 (вх. № 65-01/847 від 24.03.2025), дане комунальне підприємство протягом 2022 – 2024 років та у 2025 році надавало та надає послугу з централізованого водопостачання в межах території населених пунктів Нерубайської сільської територіальної громади, де розташовані діючі водопровідні мережі, які йому належать або ним використовуються (експлуатуються), а саме сіл Холодна Балка та Алтестове.
- (52) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуги з централізованого водопостачання є територія населених пунктів Нерубайської сільської територіальної громади, а саме сіл Холодна Балка та Алтестове, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Комфорт».

4.5. Часові межі ринку

- (53) Відповідно до пункту 1.3. Методики часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (54) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (55) Виходячи із положень статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.
- (56) За період з 2022 року по травень 2025 року КП «Комфорт» надавало та надає споживачам послугу з централізованого водопостачання відповідно до укладених договорів, які є діючими.
- (57) Згідно з інформацією, наданою КП «Комфорт» листом від 18.03.2025 № 63 (вх. № 65-01/847 від 24.03.2025):
- у 2024 році укладено «Інформація, доступ до якої обмежено» договори з бюджетними установами;
  - у 2025 році укладено «Інформація, доступ до якої обмежено» договори з бюджетними установами.
- При цьому, з фізичними особами та іншими юридичними особами (в тому числі з фізичними особами – підприємцями) протягом 2024 – 2025 років нові договори щодо надання послуги з централізованого водопостачання не укладалися. Діяли договори, укладені в попередні періоди.
- Кількість споживачів послуги з централізованого водопостачання становить:
- за 2024 рік: фізичні особи – «Інформація, доступ до якої обмежено», юридичні особи – «Інформація, доступ до якої обмежено», фізичні особи – підприємці – «Інформація, доступ до якої обмежено»;
  - за 2025 рік: фізичні особи – «Інформація, доступ до якої обмежено», юридичні особи – «Інформація, доступ до якої обмежено», фізичні особи – підприємці – «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (58) Відповідно до положень діючих договорів, укладених з фізичними особами, фізичними особами – підприємцями та з юридичними особами, договір діє протягом одного року. Якщо за місяць до закінчення терміну дії договору жодна із сторін не висловила наміру внести до нього зміни або доповнення, він продовжується на наступний рік (пункти 23/41 договорів).
- (59) При цьому, положеннями одного з договорів, укладених КП «Комфорт» у 2025 році з бюджетною установою, не передбачено його продовження щороку. Такий договір є діючим до 31.12.2025.
- (60) Таким чином, договори, які укладені КП «Комфорт» з зазначеними споживачами, є діючими станом на травень 2025 року, зважаючи на їх строк дії, в тому числі враховуючи щорічну пролонгацію в передбаченому даними договорами порядку (окрім випадків розірвання договору).
- (61) Отже, КП «Комфорт» залишається єдиним надавачем послуги з централізованого водопостачання у територіальних (географічних) межах населених пунктів Нерубайської сільської територіальної громади, де розташовані діючі водопровідні мережі, які йому належать або ним використовуються (експлуатуються), а саме сіл Холодна Балка та Алтестове.
- (62) Таким чином, за період з 2022 року по травень 2025 року сукупність товарно - грошових відносин між КП «Комфорт» та споживачами послуги з централізованого водопостачання в межах території населених пунктів Нерубайської сільської територіальної громади, а саме сіл Холодна Балка та Алтестове, не зазнала істотних змін.

- (63) У зв'язку з вищевикладеним, часовими межами даного ринку визначено період з 2022 року по травень 2025 року.

4.6. Визначення потенційних конкурентів

- (64) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання:
- які мають матеріально — технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
  - які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
  - нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (65) Зважаючи на специфіку послуги з централізованого водопостачання та її технологічну особливість, надання зазначеної послуги можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання цієї послуги, отримання дозволу на спеціальне водокористування та ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуги централізованого водопостачання.
- (66) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (67) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (68) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуги з централізованого водопостачання, а також враховуючи те, що ринок послуги з централізованого водопостачання знаходиться в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (69) З огляду на зазначене, у КП «Комфорт» за період з 2022 року по травень 2025 року відсутні конкуренти на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах території населених пунктів Нерубайської сільської територіальної громади, а саме сіл Холодна Балка та Алтестове, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Комфорт».

4.7. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (70) Згідно з пунктом 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (71) Отже, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуги з централізованого водопостачання є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуги з централізованого водопостачання, а також наявність власних або орендованих мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуги з централізованого водопостачання, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

4.8. Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (72) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку в нього немає жодного конкурента;
  - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (73) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (74) З урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «Комфорт», яке є єдиним надавачем послуги з централізованого водопостачання в межах території населених пунктів Нерубайської сільської територіальної громади, а саме сіл Холодна Балка та Алтестове, диктувати свої умови при продажу товару є ознакою ринкової влади.
- (75) Ураховуючи вищезазначене, становище КП «Комфорт» за період з 2022 року по травень 2025 року на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах населених пунктів Нерубайської сільської територіальної громади, а саме сіл Холодна Балка та Алтестове, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Комфорт», є таким, що має ознаки монопольного (домінуючого) з часткою 100 %, оскільки КП «Комфорт» не має жодного конкурента на цьому ринку.

5. НОРМАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (76) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги».
- (77) Відповідно до пунктів 2, 5, 6, 13 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
- *виконавець комунальної послуги* – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;
  - *житлово-комунальні послуги* – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;
  - *індивідуальний споживач* - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
  - *споживач житлово-комунальних послуг* – індивідуальний або колективний споживач.
- (78) Згідно з частинами першою та третьою статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг, зокрема послуги з централізованого водопостачання. Норми цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах, зокрема централізованого водопостачання.

- (79) У відповідності до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (80) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону.
- (81) Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (82) Відповідно до пунктів 1-8 частини третьої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
- перелік послуг;
  - вимоги до якості послуг;
  - права і обов'язки сторін;
  - відповідальність сторін за порушення договору;
  - ціна послуги;
  - порядок оплати послуги;
  - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
  - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.
- (83) Крім того, відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги, який займає монопольне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (84) Статтями 7, 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг.
- (85) Так, відповідно до пункту 1 частини другої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Відповідно до пункту 2 частини другої статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (86) Частиною четвертою статті 23 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що послуга з централізованого водопостачання надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуги з централізованого водопостачання, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом. .
- (87) Постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету

Міністрів України від 05.07.2019р. № 690) (зі змінами) (далі – Постанова № 690 (зі змінами), затверджені:

- Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – Правила в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85 (зі змінами));

- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;

- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових мереж);

- типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

- типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

- типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (88) Згідно з пунктом 1 Правил в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85 (зі змінами) ці Правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (89) Відповідно до пункту 5 Правил в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85 (зі змінами) послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (90) Згідно з пунктом 14 Правил в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85 (зі змінами) надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (91) Послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (92) З пропозицією про укладення договору про надання комунальних послуг або про внесення змін до нього (крім індивідуальних договорів, укладених відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги») може звернутися будь-яка сторона, надавши письмово другій стороні проект відповідного договору (змін до нього), складений згідно з типовим договором, або шляхом надсилання через Єдину платформу електронного повідомлення з пропозицією укласти електронний договір (офертою) (за наявності електронних кабінетів у споживача та виконавця).
- (93) Індивідуальний договір вважається укладеним із споживачем, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуги співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин та не уклали відповідний договір з виконавцем.
- (94) Індивідуальний договір з власником індивідуальних (садибних) житлових будинків вважається укладеним, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуг, якщо такий власник не вчинив дій щодо відключення (відмови) від комунальної послуги (фактичне виконання робіт із відключення будинку).

- (95) Фактом приєднання споживача до умов індивідуального договору (акцептування договору) є вчинення споживачем будь-яких дій, які свідчать про його бажання укласти договір, зокрема надання виконавцю підписаної заяви-приєднання, сплата рахунка за надані послуги, факт отримання послуг або надсилання через Єдину платформу електронного повідомлення про прийняття пропозиції укласти електронний договір (акцепт), наданої відповідно до вимог статей 10 та 11 Закону України «Про електронну комерцію» (за наявності електронних кабінетів у споживача та виконавця).
- (96) З огляду на зазначене, згідно з положеннями діючого законодавства надання житлово-комунальних послуг, в тому числі послуги з централізованого водопостачання, здійснюється виключно на договірних засадах.
- (97) Договори про надання житлово-комунальних послуг повинні відповідати типовим або примірним договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. При цьому саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

6. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (98) КП «Комфорт» листом від 18.03.2025 № 63 (вх. № 65-01/847 від 24.03.2025) надало Відділенню вибірково копії наразі діючих договорів зі споживачами – фізичними особами, фізичними особами – підприємцями, юридичними особами про надання послуги з централізованого водопостачання.
- (99) Відділенням проаналізовано умови договорів, діючих протягом 2024 року та у 2025 році, щодо надання послуги з централізованого водопостачання, які були укладені КП «Комфорт» з зазначеними споживачами у попередні періоди (зокрема протягом 2018 – 2022 років (до 04.02.2022) та встановлено, що вони не приведені у відповідність до умов Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого Постановою № 690 у редакції даної постанови від 02.02.2022 № 85, яка набула чинності 04.02.2022 (зі змінами внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2023 № 1405 (набрала чинності 30.12.2023).
- (100) Тобто, КП «Комфорт» мало привести діючі договори про надання послуги з централізованого водопостачання, укладені до 04.02.2022, до чинної редакції типового договору, проте вказані договори продовжують діяти у редакції, яка не відповідає чинному законодавству.
- (101) Крім того, за результатами аналізу діючих договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених КП «Комфорт» зі споживачами - фізичними особами, фізичними особами – підприємцями, юридичними особами протягом 2022 (після 04.02.2022) - 2024 років, а також у 2025 році, встановлено, що вони не відповідають умовам Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого Постановою № 690 (зі змінами).
- (102) Зокрема, Відділенням вибірково досліджені умови наступних діючих договорів, що наведені у Таблиці 1:

Таблиця 1

№ з/п	Дата та № договору	Назва договору	Споживач	Адреса споживача
1	«Інформація, доступ до якої обмежено»	про надання послуг водопостачання для юридичних осіб	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»

2	«Інформація, доступ до якої обмежено»	про надання послуг водопостачання для юридичних осіб	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
3	«Інформація, доступ до якої обмежено»	про надання послуг водопостачання для юридичних осіб	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
4	«Інформація, доступ до якої обмежено»	про надання населенню послуг водопостачання	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
5	«Інформація, доступ до якої обмежено»	про надання послуг водопостачання для юридичних осіб	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
6	«Інформація, доступ до якої обмежено»	про надання населенню послуг водопостачання	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
7	«Інформація, доступ до якої обмежено»	про надання населенню послуг водопостачання	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
8	«Інформація, доступ до якої обмежено»	про надання послуг водопостачання для юридичних осіб	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
9	«Інформація, доступ до якої обмежено»	про надання послуг з централізованого водопостачання	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»

- (103) Так, за результатом аналізу діючих договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених зі споживачами - фізичними особами, фізичними особами – підприємцями, юридичними особами, встановлено, що вони містять подібні умови, які не відповідають положенням Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого Постановою № 690 (зі змінами).
- (104) Зокрема, діючі договори, укладені КП «Комфорт» зі споживачами до 04.02.2022, не приведені у відповідність до положень Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого Постановою № 690 (зі змінами).
- (105) В свою чергу, діючі договори, укладені КП «Комфорт» зі споживачами після 04.02.2022, також не відповідають положенням Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого Постановою № 690 (зі змінами).
- (106) Для прикладу, Відділенням проаналізовано договір про надання населенню послуг водопостачання, укладений КП «Комфорт» до 04.02.2022, а саме договір від «Інформація, доступ до якої обмежено», укладений зі споживачем – фізичною особою «Інформація, доступ до якої обмежено», а також проаналізовано договір про надання послуг з централізованого водопостачання, укладений КП «Комфорт» після 04.02.2022, а саме договір від «Інформація, доступ до якої обмежено», укладений зі споживачем – юридичною особою «Інформація, доступ до якої обмежено»:

Договір про надання населенню послуг водопостачання від «Інформація, доступ до якої обмежено», укладений КП «Комфорт» зі споживачем – фізичною особою «Інформація, доступ до якої обмежено»

<p>Умови Типового договору</p> <p>(Типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення) (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 (зі змінами внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2023 № 1405 (набрала чинності 30.12.2023), до якої повинні бути приведені чинні договори)</p>	<p>Умови договору в редакції КП «Комфорт»</p>	<p>Наслідки невідповідності умовам Типового договору</p>
<p>Абзац другий пункту 1</p> <p>До якості послуг встановлено такі вимоги:</p> <ul style="list-style-type: none"> - склад і якість питної води повинні відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду; - значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами і правилами, та розміщуватися на <p>(посилання на сторінку на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги)</p> <p>Пункт 4.</p> <p>Виконавець забезпечує постачання послуг безперервно з гарантованим рівнем безпеки та значенням тиску.</p>	<p>Пункт 6.</p> <p>Виконавець надає Споживачеві послуги з дотриманням таких споживчих властивостей, якісних показників і режимів: склад і властивості води – згідно з нормативами, встановленими органами Держстандарту і МОЗ</p>	<p>Відсутність у договорах законодавчо встановлених умов щодо тиску води, яка подається споживачам, може порушувати їх права щодо обізнаності в частині характеристик послуги, яка надається, а також призвести до отримання споживачами води не у відповідності до законодавчо встановлених нормативів, та відповідно здійснення оплати за послугу, надану не у відповідній кількості, що матиме наслідком ущемлення їх інтересів.</p>
<p>Пункт 5.</p> <p>Послуги надаються споживачеві безперервно, крім перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».</p>	<p>Пункт 6.</p> <p>Виконавець надає Споживачеві послуги з дотриманням таких споживчих властивостей, якісних показників і режимів: централізоване водопостачання - <u>згідно із затвердженням режимом водопостачання з до год.</u></p>	<p>Встановлення у договорах умови щодо певного режиму водопостачання, що суперечить положенням Типового договору, відповідно до яких послуга повинна надаватись споживачам безперервно, крім чітко визначених підстав для встановлення перерв, може призвести до безпідставного недоотримання споживачами цієї послуги.</p>
<p>Пункт 7</p> <p>Контроль кількісних та якісних характеристик послуг здійснюється за показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку централізованого водопостачання.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність даної умови у договорах може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді нарахування надмірної плати за послугу та, відповідно, до додаткових фінансових витрат споживачів, а також до отримання послуги неналежної якості та не у відповідній кількості</p>

<p>Пункт 12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315 (далі - Методика розподілу).</p> <p>Пункт 13. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за даними електронного архіву в разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; - з дати, наступної за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку або зняття його показань в інших випадках. <p>Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку.</p> <p>Пункт 14. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках). Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого.</p> <p>П. 15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпльомбування вузла комерційного обліку. Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік</p>	<p>Підпункт 5 пункту 8 Якщо ведення обліку води за допомогою встановлених засобів обліку неможливе (вихід їх з ладу, ремонт тощо), обсяг використаної води визначається <u>за середньомісячною витратою за попередні два розрахункові місяці або розрахунковим методом.</u></p> <p>Не передбачено</p>	<p>Наявність у договорах умови щодо визначення обсягу спожитої послуги за відсутності вузла комерційного обліку (вихід їх з ладу, ремонт тощо) не у відповідності до Методики розподілу, може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надану послугу та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів.</p> <p>Відсутність у договорах механізму визначення періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку спожитої послуги, його відсутності, у зв'язку з його втратою, ремонтом, перевіркою може призвести до нарахування виконавцем збільшеної плати за надану послугу та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів</p>
---	---	--

<p>Пункт 16. Зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку виконавцем щомісяця ___ числа з ___ до ___ години в присутності споживача (його представника), крім випадків, коли зняття таких показань здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань _____ (зазначити інший спосіб)</p> <p>У разі коли зняття показань вузла (вузлів) комерційного обліку послуг здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань, таке зняття може здійснюватися без присутності споживача (його представника). У такому разі виконавець зобов'язаний забезпечити можливість самостійного (без додаткового звернення до виконавця в кожному окремому випадку) ознайомлення з показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку споживачем шляхом опублікування на веб-сайті виконавця, зазначення в рахунках на оплату послуги та/або через електронну систему обліку розрахунків споживача.</p>	Не передбачено	Відсутність таких умов Типового договору може призвести до неправомірного нарахування споживачам плати за фактично не спожитий обсяг послуги
<p>Пункт 17. У разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої в будівлі, приймається середньодобове споживання послуг в будівлі протягом попередніх 12 місяців, а у разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання, але не менше 15 днів. Після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку виконавець зобов'язаний провести перерахунок із споживачем. Перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано у встановленому порядку інформацію про невідповідність обсягу спожитих послуг, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах таких умов Типового договору позбавляє споживачів права бути обізнаним щодо законодавчо встановленого порядку визначення обсягу спожитої послуги у разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу спожитої послуги, а також відсутність умов щодо порядку здійснення перерахунку вартості спожитих послуг після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку, може призвести, до додаткових фінансових витрат споживачів.
<p>Пункт 20. У разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну цін/тарифів на послугу з централізованого водопостачання та/або на послугу з централізованого водовідведення виконавець у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення її у дію, повідомляє про це споживачу з посиланням на рішення відповідного органу. У разі зміни зазначених тарифів протягом строку дії цього договору новий розмір тарифів застосовується з моменту його введення в дію без внесення сторонами додаткових змін до цього договору. Виконавець зобов'язаний забезпечити їх оприлюднення на офіційному веб-сайті.</p>	Підпункт 1 пункту 8 Виконавець може змінювати тарифи та норми при наявності відповідного рішення місцевої виконавчої влади	Відсутність у договорах положень щодо строку та способу повідомлення виконавцем послуги споживачів про зміну тарифів на послугу, а також відсутність положень щодо строків введення в дію нового тарифу, позбавляє споживачів права у встановлений законодавством строк та спосіб бути поінформованими про зміну тарифу, строку введення в дію нового тарифу та може призвести до ущемлення їх інтересів у вигляді нарахування завищеної плати за спожиту послугу.

<p>Пункт 22. Виконавець формує та надає споживачу рахунок на оплату спожитих послуг не пізніше ніж за десять днів до граничного строку внесення плати за спожиту послугу. Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, у тому числі за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах умов щодо отримання рахунків на оплату вартості наданої послуги у встановлений законодавством строк порушує права споживачів на ознайомлення зі всіма складовими плати за надану послугу та може призвести до неправомірного її нарахування, а відтак до додаткових фінансових витрат споживачів.
<p>Пункт 23. Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що є розрахунковим періодом.</p>	<p>Пункт 3.1 Термін внесення платежів – <u>не пізніше 10 числа наступного за розрахунковим місяцем</u></p>	Встановлення у договорах строку оплати за спожиту послугу (більш короткого) всупереч законодавчо встановленому строку може призвести до можливості неправомірного нарахування виконавцем послуг пені за невчасну її оплату та, відповідно, до додаткових фінансових витрат споживачів
<p>Пункт 25. У разі коли споживачем не визначено розрахункового періоду або за зазначений споживачем період виникла переплата, виконавець має право зарахувати такий платіж (його частину в розмірі переплати) в рахунок заборгованості споживача за минулі розрахункові періоди або в рахунок майбутніх платежів споживача починаючи з найближчих періодів від дати здійснення платежу.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах положень щодо порядку зарахування платежів в разі не визначення споживачами розрахункового періоду, або в разі наявності у них переплати, може призвести до збільшення нарахувань для споживачів через зарахування коштів в рахунок погашення суми пені в першу чергу, замість сплати за фактично надані послуги та заборгованості по ним
<p>Пункт 26. Плата за послугу не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови Типового договору може призвести до ущемлення інтересів споживача в частині неправомірного нарахування додаткової плати за спожиту послугу, без врахування часу законодавчо визначених перерв.
<p>Пункт 27. Споживач має право: 2) без додаткової оплати одержувати від виконавця інформацію про ціни/тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру цін/тарифів, порядок оплати, норми споживання та порядок надання послуг, а також про їх споживчі властивості; 3) на відшкодування збитків, завданих його майну, шкоди, заподіяної його життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг та незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна); 5) на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за послуги у разі їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості; 6) отримувати від виконавця штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт; 7) на перевірку кількості та якості послуг у встановленому законодавством порядку;</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах <u>законодавчо встановленого кола прав споживачів послуги</u> може призвести до порушення їх прав та інтересів, а також до відсутності способів захисту їх порушених прав з боку виконавця послуги та, як наслідок, неможливості отримання компенсації від виконавця послуги за невиконання його обов'язків та відшкодування завданих ним збитків

<p>8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>9) без додаткової оплати отримувати інформацію про проведені виконавцем нарахування (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі;</p> <p>10) розірвання договору про надання послуг за умови попередження про це виконавця не менш як за два місяці до дати розірвання договору та допуску виконавця для здійснення технічного припинення надання послуг;</p> <p>11) отримувати без додаткової оплати від виконавця детальний розрахунок обсягу спожитих послуг між споживачами багатоквартирного будинку (для власників (користувачів) приміщення у будівлі);</p> <p>12) звертатися до суду в разі порушення виконавцем умов договору.</p>		
<p>Пункт 30. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>2) вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації);</p> <p>3) вирішувати питання, пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі);</p> <p>4) відшкодувати збитки, завдані споживачу внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення, що сталося з його вини;</p> <p>5) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуг згідно із законодавством та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів;</p> <p>10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором;</p> <p>12) своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;</p> <p>13) інформувати споживачів про намір зміни цін/тарифів на послуги відповідно до законодавства;</p> <p>14) відшкодувати збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах <u>законодавчо встановленого кола обов'язків виконавця послуги</u> може призвести до зменшення обсягів його зобов'язань перед споживачами та, відповідно до обмеження прав споживачів, що впливають із таких обов'язків виконавця послуги; зменшення способів захисту їх порушених прав з боку виконавця; позбавлення споживача, у передбачених законодавством випадках, прав на отримання компенсації від виконавця послуги за невиконання його обов'язків та відшкодування завданих ним збитків

<p>або ненадання послуги та незаконного проникнення в належну йому будівлю (приміщення у будівлі);</p> <p>15) контролювати дотримання установлених міжповірочних інтервалів для засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузлів комерційного обліку;</p> <p>17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>		
<p>Пункт 32. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу.</p> <p>Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу.</p> <p>Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або</p>	<p>Пункт 19 За прострочення терміну внесення плати за послуги Споживач несе відповідальність шляхом сплати неустойки (пені) з розрахунку <u>3% несплаченої суми за кожен день прострочення.</u></p> <p>Не передбачено</p>	<p>Зазначення у договорах умови щодо розміру пені, яка не відповідає розміру, встановленому чинним законодавством, може призвести до нарахування та стягнення пені зі споживачів у збільшеному розмірі та, відповідно, до їх додаткових фінансових витрат.</p> <p>Відсутність у договорах чітко визначеного періоду, з якого починається нарахування пені у разі несвоєчасного здійснення споживачами платежів може призвести до ущемлення їх інтересів у вигляді можливості нарахування виконавцем послуги пені у більшому розмірі та, відповідно, до додаткових фінансових витрат споживачів.</p> <p>Крім того, відсутність у договорах обставин, за наявності яких не нараховується пеня у разі заборгованості, яка виникла не з вини споживачів, може призвести до неправомірного нарахування пені та, відповідно до додаткових фінансових витрат споживачів.</p>

<p>наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p>		
<p>Пункт 33. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах положень Типового договору щодо розміру неустойки (штрафу), яка сплачується виконавцем послуги у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, позбавляє споживачів права бути повною мірою обізнаними із встановленими законодавством видами відповідальності за порушення умов договору, що може призвести до зменшення обсягів відповідальності для виконавця, а також до не здійснення виконавцем перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості та неотримання споживачами компенсації від виконавця послуги за невиконання його обов'язків</p>
<p>Пункт 34. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачу в разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Попередження надсилається споживачу рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та за допомогою електронних систем розрахунків споживача (за наявності) або _____. (вказати спосіб)</p>	<p>Пункт 17 Виконавець має право припинити надання послуг у разі прострочення оплати</p>	<p>Не встановлення у договорі визначених законодавством строку для попередження споживачів про обмеження (припинення) надання послуги, а також способу попередження споживачів про обмеження (припинення) надання послуги, може призвести до ущемлення їх інтересів у вигляді безпідставного неотримання послуги з централізованого водопостачання, а також позбавляє споживачів можливості сплати заборгованості протягом встановлених законодавством 30 днів з дня отримання споживачами попередження від виконавця для можливості уникнення обмеження (припинення) надання послуги</p>
<p>Пункт 36. Постачання послуг у разі їх обмеження (припинення) відновлюється в повному обсязі протягом наступного дня з дати повного погашення заборгованості за фактично спожиті послуги чи з дати укладення угоди</p>	<p>Пункт 18. Виконавець зобов'язаний поновлювати надання послуг протягом доби після ліквідації заборгованості, <u>усунення порушень та оплати</u></p>	<p>Наявність у договорах умов про відновлення надання послуги не лише після повного погашення заборгованості, а й після усунення інших порушень може призвести до ущемлення їх інтересів у вигляді</p>

<p>про реструктуризацію такої заборгованості.</p> <p>Витрати виконавця, пов'язані з відновленням надання послуг споживачу, підлягають відшкодуванню за рахунок споживача відповідно до кошторису витрат на відновлення надання послуг, складеного виконавцем.</p>	<p><u>споживачем робіт з припинення та відновлення надання послуг</u></p>	<p>безпідставного неотримання послуги з централізованого водопостачання.</p> <p>Відсутність у договорі законодавчо встановленого права споживачів на реструктуризацію заборгованості за надану послугу порушує права споживачів, а також може призвести до неможливості відновлення надання послуги при відсутності фінансової можливості відразу оплатити всю суму заборгованості за надану послугу.</p> <p>Покладення виконавцем послуги на споживачів <u>обов'язку оплати вартості робіт з припинення надання послуги</u> при наявності заборгованості за надану послугу, що не передбачено чинним законодавством, може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді додаткових фінансових витрат</p>
<p>Пункт 42.</p> <p>Припинення цього договору не звільняє сторони від обов'язку виконання зобов'язань, які на дату такого припинення залишилися невиконаними, зокрема здійснення перерахунку плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвочасно або неналежної якості, здійснення остаточних нарахувань плати за послуги та остаточних розрахунків.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах такої умови Типового договору позбавляє споживачів права бути повною мірою обізнаними із встановленим законодавством обов'язком виконання сторонами зобов'язань, які на дату припинення договору залишилися невиконаними, як безпосередньо для виконавця, так і споживача, що може призвести до зменшення обсягів відповідальності для виконавця, недоотримання споживачем коштів від здійснення перерахунку плати за послугу в разі її ненадання, надання не в повному обсязі, несвочасно або неналежної якості, здійснення остаточних нарахувань плати за послугу та остаточних розрахунків.</p>

Таблиця 3

Договір про надання послуг з централізованого водопостачання від «Інформація, доступ до якої обмежено», укладений КП «Комфорт» зі споживачем – юридичною особою «Інформація, доступ до якої обмежено»

<p>Умови Типового договору</p> <p>(Типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення) (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 (зі змінами внесеними згідно</p>	<p>Умови договору в редакції КП «Комфорт»</p>	<p>Наслідки невідповідності умовам Типового договору</p>
---	---	--

з постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2023 № 1405 (набрала чинності 30.12.2023), до якої повинні бути приведені чинні договори)		
<p>Абзац другий пункту 1</p> <p>До якості послуг встановлено такі вимоги:</p> <ul style="list-style-type: none"> - склад і якість питної води повинні відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду; - значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами і правилами, та розміщуватися на _____. <p>(посилання на сторінку на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги)</p>	<p>Пункт 1.</p> <p>Виконавець надає Споживачеві відповідної якості послуги, а саме послуги з централізованого водопостачання на об'єкти Споживача, а Споживач зобов'язується своєчасно сплачувати надані Виконавцем послуги, за тарифами, у строк та на умовах, визначених цим Договором.</p>	<p>Відсутність у договорі законодавчо встановлених вимог до якості послуги може порушувати права споживачів щодо їх обізнаності в частині якості послуги, яка надається, а також призвести до отримання споживачами неякісної питної води та відповідно здійснення оплати за неякісно надану послугу, що матиме наслідком ущемлення їх інтересів.</p>
<p>Пункт 4.</p> <p>Виконавець забезпечує постачання послуг безперервно з гарантованим рівнем безпеки та значенням тиску.</p> <p>Пункт 5.</p> <p>Послуги надаються споживачеві безперервно, крім перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах даних положень Типового договору може призвести до порушення з боку виконавця послуги законодавчо визначеного принципу безперервності її надання, що може мати наслідком безпідставне недоотримання споживачами цих послуги.</p>
<p>Пункт 7</p> <p>Контроль кількісних та якісних характеристик послуг здійснюється за показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку централізованого водопостачання.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність даної умови у договорах може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді нарахування надмірної плати за послугу та, відповідно, до додаткових фінансових витрат споживачів, а також до отримання послуги неналежної якості та не у відповідній кількості</p>
<p>Пункт 8.</p> <p>У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах визначеного строку проведення виконавцем аварійно – відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, в які споживачі може бути позбавлені можливості вчасного отримання послуги, що може призвести до ущемлення їх інтересів.</p>

<p>Пункт 12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315 (далі - Методика розподілу).</p> <p>Пункт 13. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається: - за даними електронного архіву в разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; - з дати, наступної за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку або зняття його показань в інших випадках. Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку.</p> <p>Пункт 14. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках). Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого.</p> <p>П. 15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку. Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах визначення порядку ведення комерційного обліку наданої послуги у відповідності до Методики розподілу, у зв'язку з відсутністю можливості використання даних вузла комерційного обліку спожитої послуги, може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надану послугу та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів.</p> <p>Відсутність у договорах механізму визначення періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку спожитої послуги, його відсутності, у зв'язку з його втратою, ремонтом, перевіркою може призвести до нарахування виконавцем збільшеної плати за надану послугу та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів</p>
--	-----------------------	--

<p>Пункт 16. Зняття показань засобів виміральної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку виконавцем щомісяця ___ числа з ___ до ___ години в присутності споживача (його представника), крім випадків, коли зняття таких показань здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань _____ або _____. (зазначити інший спосіб)</p>	Не передбачено	Відсутність таких умов Типового договору може призвести до неправомірного нарахування споживачам плати за фактично не спожитий обсяг послуги
<p>Пункт 17. У разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої в будівлі, приймається середньодобове споживання послуг в будівлі протягом попередніх 12 місяців, а у разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання, але не менше 15 днів. Після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку виконавець зобов'язаний провести перерахунок із споживачем. Перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано у встановленому порядку інформацію про невідповідність обсягу спожитих послуг, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах таких умов Типового договору позбавляє споживачів права бути обізнаним щодо законодавчо встановленого порядку визначення обсягу спожитої послуги у разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу спожитої послуги, а також відсутність умов щодо порядку здійснення перерахунку вартості спожитих послуг після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку, може призвести, до додаткових фінансових витрат споживачів.
<p>Пункт 20. У разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну цін/тарифів на послугу з централізованого водопостачання та/або на послугу з централізованого водовідведення виконавець у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення її у дію, повідомляє про це споживачу з посиланням на рішення відповідного органу. У разі зміни зазначених тарифів протягом строку дії цього договору новий розмір тарифів застосовується з моменту його введення в дію без внесення сторонами додаткових змін до цього договору. Виконавець зобов'язаний забезпечити їх оприлюднення на офіційному веб-сайті.</p>	<p>Пункт 7. У випадку зміни тарифів, оплата здійснюється за новими цінами, без змін умов цього договору, при цьому Виконавець повідомляє Споживача про зміну тарифів через засоби масової інформації</p>	<p>Зазначення у договорах умов про можливість змін тарифу виконавцем послуги, але не у відповідності до законодавчо встановленої процедури зміни, коригування тарифів на послугу може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді отримання послуги за неправомірно встановленим тарифом.</p> <p>Крім того, відсутність у договорах строків інформування споживачів про зміну тарифу на послугу, а також відсутність положень, які визначають з якого часу буде введений в дію новий тариф, порушують права споживачів та може призвести до ущемлення їх інтересів у вигляді нарахування завищеної плати за спожиту послугу.</p>
<p>Пункт 22. Виконавець формує та надає споживачу рахунок на оплату спожитих послуг не пізніше ніж за десять днів до граничного строку внесення плати за спожиту послугу. Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, у тому числі за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів.</p>	<p>Пункт 8. Споживач сплачує за надані йому Виконавцем послуги в розмірі, встановленому згідно з показаннями лічильників або згідно із рахунком та актом наданих послуг, виставленим Виконавцем</p>	<p>Відсутність у договорах умови щодо строків отримання споживачами рахунків на оплату вартості наданої послуги порушує права споживачів на ознайомлення зі всіма складовими плати за надану послугу та може призвести до неправомірного її нарахування або до невчасної оплати за надані послуги, що може призвести до нарахування пені, а відтак до додаткових фінансових витрат споживачів.</p>
<p>Пункт 23. Споживач здійснює оплату за цим договором</p>	<p>Пункт 9. Платежі вносяться <u>не</u></p>	<p>Встановлення у договорах строку оплати за спожиту послугу (більш короткого)</p>

щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що є розрахунковим періодом.	<u>пізніше 10 числа місяця, що настає за розрахунковим</u>	всупереч законодавчо встановленому строку може призвести до можливості неправомірного нарахування виконавцем послуг пені за невчасну її оплату та, відповідно, до додаткових фінансових витрат споживачів
Пункт 25. У разі коли споживачем не визначено розрахункового періоду або за зазначений споживачем період виникла переплата, виконавець має право зарахувати такий платіж (його частину в розмірі переплати) в рахунок заборгованості споживача за минулі розрахункові періоди або в рахунок майбутніх платежів споживача починаючи з найближчих періодів від дати здійснення платежу.	Не передбачено	Відсутність у договорах положень щодо порядку зарахування платежів в разі не визначення споживачами розрахункового періоду, або в разі наявності у них переплати, може призвести до збільшення нарахувань для споживачів через зарахування коштів в рахунок погашення суми пені в першу чергу, замість сплати за фактично надані послуги та заборгованості по ним
Пункт 26. Плата за послугу не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови Типового договору може призвести до ущемлення інтересів споживача в частині неправомірного нарахування додаткової плати за спожиту послугу, без врахування часу законодавчо визначених перерв.
Пункт 27. Споживач має право: 7) на перевірку кількості та якості послуг у встановленому законодавством порядку; 8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт; 9) без додаткової оплати отримувати інформацію про проведені виконавцем нарахування (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі; 10) розірвання договору про надання послуг за умови попередження про це виконавця не менш як за два місяці до дати розірвання договору та допуску виконавця для здійснення технічного припинення надання послуг; 11) отримувати без додаткової оплати від виконавця детальний розрахунок обсягу спожитих послуг між споживачами багатоквартирного будинку (для власників (користувачів) приміщення у будівлі); 12) звертатися до суду в разі порушення виконавцем умов договору.	Не передбачено	Відсутність у договорах <u>законодавчо встановленого кола прав споживачів послуги</u> може призвести до порушення їх прав та інтересів, а також до відсутності способів захисту їх порушених прав з боку виконавця послуги та, як наслідок, неможливості отримання компенсації від виконавця послуги за невиконання його обов'язків та відшкодування завданих ним збитків
Пункт 30. Виконавець зобов'язаний: 2) вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації); 3) вирішувати питання, пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному	Не передбачено	Відсутність у договорах <u>законодавчо встановленого кола обов'язків виконавця послуги</u> може призвести до зменшення обсягів його зобов'язань перед споживачами та, відповідно до обмеження прав споживачів, що впливають із таких обов'язків виконавця послуги; зменшення способів захисту їх порушених прав з боку виконавця; позбавлення споживача, у передбачених законодавством випадках, прав на отримання компенсації від виконавця

<p>населеному пункті (районі);</p> <p>4) відшкодувати збитки, завдані споживачу внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення, що сталося з його вини;</p> <p>5) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуг згідно із законодавством та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів;</p> <p>9) вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг, що сталися з вини виконавця або на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у строк, встановлений договором, але не більше семи діб;</p> <p>10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором;</p> <p>12) своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;</p> <p>13) інформувати споживачів про намір зміни цін/тарифів на послуги відповідно до законодавства;</p> <p>14) відшкодувати збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання послуги та незаконного проникнення в належну йому будівлю (приміщення у будівлі);</p> <p>15) контролювати дотримання встановлених міжповірочних інтервалів для засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузлів комерційного обліку;</p> <p>16) прибути на виклик споживача для перевірки якості надання послуги у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача;</p> <p>17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання</p>		<p>послуги за невиконання його обов'язків та відшкодування завданих ним збитків</p>
--	--	---

<p>послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>		
<p>Пункт 32. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу.</p> <p>Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p>	Не передбачено	<p>Відсутність у договорах чітко визначеного періоду, з якого починається нарахування пені у разі несвоєчасного здійснення споживачами платежів може призвести до ущемлення їх інтересів у вигляді можливості нарахування виконавцем послуги пені у більшому розмірі та, відповідно, до додаткових фінансових витрат споживачів.</p> <p>Крім того, відсутність у договорах обставин, за наявності яких не нараховується пеня у разі заборгованості, яка виникла не з вини споживачів, може призвести до неправомірного нарахування пені та, відповідно до додаткових фінансових витрат споживачів.</p>
<p>Пункт 33. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	Не передбачено	<p>Відсутність у договорах положень Типового договору щодо розміру неустойки (штрафу), яка сплачується виконавцем послуги у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, позбавляє споживачів права бути повною мірою обізнаними із встановленими законодавством видами відповідальності за порушення умов договору, що може призвести до зменшення обсягів відповідальності для виконавця, а також до не здійснення виконавцем перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості та неотримання споживачами компенсації від виконавця послуги за невиконання його обов'язків</p>
<p>Пункт 42. Припинення цього договору не звільняє сторони від обов'язку виконання зобов'язань, які на дату такого припинення залишилися невиконаними, зокрема здійснення перерахунку плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, здійснення остаточних нарахувань плати за послуги та остаточних розрахунків.</p>	Не передбачено	<p>Відсутність у договорах такої умови Типового договору позбавляє споживачів права бути повною мірою обізнаними із встановленим законодавством обов'язком виконання сторонами зобов'язань, які на дату припинення договору залишилися невиконаними, як безпосередньо для виконавця, так і споживача, що може призвести до зменшення обсягів відповідальності для виконавця, недоотримання споживачем коштів від здійснення перерахунку плати за послугу в разі її ненадання, надання не в повному</p>

		обсязі, несвочасно або неналежної якості, здійснення остаточних нарахувань плати за послугу та остаточних розрахунків.
--	--	--

- (107) Таким чином, за результатами здійсненого аналізу договорів, що підтверджується інформацією, наведеною у таблицях 2 та 3, Відділенням встановлено, що неприведення КП «Комфорт» діючих договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених зі споживачами до 04.02.2022, до чинної редакції типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), а також укладення КП «Комфорт» після 04.02.2022 зі споживачами договорів, які є діючими, умови яких не відповідають умовам типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), звужує коло прав споживачів та власної відповідальності виконавця послуг за порушення умов цих договорів.
- (108) Таке звуження прав споживача та обов'язків виконавця послуг може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуг та може ускладнити отримання споживачем від виконавця компенсацій, перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості.
- (109) Відповідно до положень статті 179 Господарського кодексу України (далі – ГК), яка визначає загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання, Кабінет Міністрів України, уповноважені ним або законом органи виконавчої влади, державні органи та органи державної влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках - затверджувати типові договори. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим державним органом або органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (110) Статтею 184 ГК регламентовано, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (111) З огляду на зазначене, КП «Комфорт» повинно було привести діючі договори, укладені зі споживачами про надання послуги з централізованого водопостачання до 04.02.2022 та укладати зі споживачами договори про надання цієї послуги після 04.02.2022 відповідно до умов типових договорів, не відступаючи від їх змісту, тобто не зменшуючи обсягів прав споживача та власної відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (112) В свою чергу, неприведення КП «Комфорт» діючих договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених до 04.02.2022 зі споживачами до чинної редакції типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), а також укладення після 04.02.2022 зі споживачами договорів, які є діючими, та не відповідають умовам зазначених типових договорів, можуть призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.

7. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ/ДІЙ КП «КОМФОРТ»

- (113) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (114) Внаслідок неприведення КП «Комфорт» діючих договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених зі споживачами до 04.02.2022, до чинної редакції типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), та укладення ним після 04.02.2022 зі споживачами договорів, які є діючими, та не відповідають умовам зазначених типових договорів, зменшилися обсяги прав споживачів та власної відповідальності виконавця послуги за порушення умов договору, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживачів.
- (115) Така поведінка КП «Комфорт» стала можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуги з централізованого водопостачання.
- (116) З огляду на зазначене, завдяки ринковій владі КП «Комфорт» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуги з централізованого водопостачання, що може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів послуг.
- (117) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монопольну владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

8. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ КП «КОМФОРТ» БЕЗДІЯЛЬНОСТІ/ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (118) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (119) Внаслідок неприведення КП «Комфорт» діючих договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених зі споживачами до 04.02.2022, до чинної редакції типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 (зі змінами), та укладення ним після 04.02.2022 зі споживачами договорів, які є діючими, та не відповідають умовам зазначених типових договорів, тим самим зменшивши обсяги прав споживачів та власної відповідальності як виконавця послуги за порушення умов цих договорів, його привабливість для споживачів могла б різко зменшитися і тому за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої відповідно до абзацу третього статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, КП «Комфорт» істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

9. ВИСНОВКИ

- (120) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

- (121) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем відповідно до пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (122) Бездіяльність та дії КП «Комфорт» містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання, а саме:
- бездіяльність КП «Комфорт» полягає в неприведенні діючих договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених зі споживачами до 04.02.2022, до чинної редакції Типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019р. № 690») (зі змінами);
  - дії КП «Комфорт» полягають в укладенні зі споживачами після 04.02.2022 договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, що є діючими, які не відповідають умовам Типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019р. № 690») (зі змінами).

Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 із змінами, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Комунальному підприємству «Комфорт» (ідентифікаційний код юридичної особи - *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) припинити бездіяльність та дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема шляхом:

- укладення із споживачами договорів про надання послуги з централізованого водопостачання у відповідності до вимог чинної редакції типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами);

- інформування споживачів, з якими укладено договори про надання послуги з централізованого водопостачання, умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до типових договорів.

Зазначасмо, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень цих рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України не розпочинатиме провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **упродовж двох місяців з дня їх отримання** з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО